

Jak zmieniło się życie w Gwatemali

Huragany, które przeszły przez Gwatemalę pod koniec 2020 roku były dodatkowym ciosem dla kraju zmagającego się z pandemią COVID-19.

Gwatemala. Zdjęcie rodziny przed schroniskiem.

Campur, Gwatemala

– „Mój tata sprzedawał różne rzeczy tam – w sklepie z artykułami rolniczymi” – mówi 9-letnia Juana, wskazując na miejsce pod wodą. Juana płynie łodzią, po zalanym powodzią rodzinnym mieście. – „Tutaj był młyn. Tam był sklep. Tu był nasz dom.”

Nagle Juana zawahała się, a jej głos zastąpił warkot silnika łodzi i ćwierkanie ptaków w oddali.

– „Nie potrafię sobie przypomnieć”, – mówi dalej, a obraz tego, co jest pod wodą, zasłaniają odbijające się na jej powierzchni chmury. – „Myślę, że tu była nasza kuchnia. A tam był kościół, widać jego bramę. Przykro mi na to patrzeć.”

Juana płynie łodzią do miejsca, gdzie chodziła do szkoły, zanim w Campur – jej rodzinne miasto uderzyły dwa huragany.

Jeszcze kilka tygodni wcześniej Campur było śródlądowym miasteczkiem w północno-środkowym departamencie Alta Verapaz, otoczonym wzgórzami i bujnymi lasami. Ale ten piękny krajobraz drastycznie się zmienił, kiedy dwa potężne huragany- Eta i Iota- przetoczyły się przez Gwatemalę w listopadzie 2020 roku. Ponad powierzchnię wody, pokrywającą większość obszaru miasta, wystają jedynie linie energetyczne, latarnie i pojedyncze dachy budynków.

Gwatemala. Dziewczynka ogląda zalane wodą rodzinne miasto.

Widok z lotu ptaka na wioskę Campur w Alta Verapaz, która ucierpiała w wyniku powodzi. Zdjęcie zostało wykonane w dniu 3 grudnia 2020 r.

Jest grudzień, Juana ze swoją rodziną mieszka w szkolnej klasie. Jak wszystkie rodziny przebywające w tymczasowym schronisku otrzymują od UNICEF zestaw higieniczny, zawierający ręczniki, mydła, szczoteczki i pasty do zębów, pieluchy dla dzieci oraz inne niezbędne środki higieniczne.

Czekając na rozpoczęcie popołudniowych zajęć rekreacyjnych w schronisku, Juana sięga po szczoteczkę do zębów i biegnie do toalety. Zabawy i aktywności w schroniskach mają na celu pomóc dzieciom uporać się z traumą, doświadczoną na skutek powodzi, która wyrzuciła ich życie do góry nogami.

– „Było ciemno. Musieliśmy uciekać, bo poziom wody cały czas się podnosił. Co, jeśli byśmy utnęli pod wodą? Jedyne, co mogliśmy zrobić to uciec.”

Juana jest jednym z 900 tys. dzieci żyjących w Gwatemali, dotkniętych skutkami dwóch huraganów, które uderzyły w krótkim odstępie czasu od siebie, powodując osunięcia ziemi i ogromne powodzie w całym regionie. Jej rodzina mieszka teraz wraz z kilkunastoma innymi rodzinami w tymczasowym schronisku utworzonym w lokalnej szkole podstawowej. Szacuje się, że do połowy grudnia 2020 roku około 2 tys. dzieci w całym kraju mieszkało w tego typu schroniskach.

– „Kiedyś bawiliśmy się tam z moim młodszym bratem” – mówi Juana, wskazując miejsce pod wodą. – „Staram się o tym zapomnieć, bo to mnie po prostu smuci”.

Jej brat nie odstępował Juany na krok, powtarzając wypowiedziane przez nią słowa niczym echo.

Manuel Moreno, specjalista ds. komunikacji w UNICEF, przekazuje rodzinie zestaw higieniczny.

Poczucie przynależności

Maritza pomaga koordynować pracę zespołów UNICEF ds. żywienia w sytuacjach kryzysowych, które reagują np. w odpowiedzi na katastrofy naturalne. Pracuje w schroniskach, szukając przypadków ostrego niedożywienia u dzieci w wieku od sześciu miesięcy do pięciu lat. Kiedy jej zespół zdiagnozuje określony przypadek, waży dziecko i dzieli się wynikami badań z organami państwowymi, aby pomóc w opracowaniu polityki zdrowia publicznego. Zespół oferuje konsultacje, zestawy higieniczne i wskazówki dla osób cierpiących na choroby, takie jak nadciśnienie i cukrzyca, które są powszechne w tym rejonie. – „Doradzamy także rodzinom, jak prawidłowo przygotowywać posiłki” – dodaje Maritza.

Pracownik socjalny bada dziecko pod kątem niedożywienia w tymczasowym schronisku w Campur. Używa do tego specjalnej taśmy do mierzenia obwodu ramienia.

Maritza podkreśla, że jednym z największych atutów jej zespołu jest to, że pozyskuje pracowników wśród lokalnej społeczności, dzięki czemu znają oni język. – „Byli tu już wcześniej. Są przeszkoleni. Pochodzą z tej okolicy. Istnieje więc poczucie przynależności kulturowej, które ułatwia komunikowanie się z mieszkańcami regionu.”

Powrót do radości

Carlos Carrera, przedstawiciel UNICEF w Gwatemali, podkreśla, że potrzeby humanitarne rodzin i dzieci przesiedlonych w wyniku huraganów są ogromne i wymagają reakcji w wielu obszarach. UNICEF współpracuje z rządem, który przygotowuje strategię tworzenia bezpiecznych przestrzeni - co jest wyzwaniem, ze względu na utrzymujące się zagrożenie wirusem COVID-19. Strategia ta obejmuje również szkolenie wolontariuszy w zakresie tzw. „Powrotu do radości” - podejścia opartego na zabawie, dostosowanego kulturowo do każdej społeczności. Jego celem jest pomoc dzieciom w radzeniu sobie z trudnymi doświadczeniami.

UNICEF wspiera te działania, udostępniając dzieciom zestawy do zabawy, w których znajdują się obręcze hula-hop, gry pamięciowe, lalki, piłki, artykuły papiernicze, nożyczki i inne materiały do tworzenia prac plastycznych. Obserwacja dzieci podczas zabawy w przestrzeniach rekreacyjnych pozwala poznać ich potrzeby oraz ocenić, czy wymagają dodatkowego wsparcia. Takie wsparcie ma kluczowe znaczenie w chwilach skrajnej bezbronności, przynosząc pewne poczucie normalności dzieciom, których życie zostało zniszczone.

– „Bawiliśmy się w szkole z koleżankami i kolegami, do czasu aż zadzwonił szkolny dzwonek” – mówi Juana. Wskazuje na gałąź wystającą z wody. – „Moja szkoła kiedyś tam była, ale już jej nie widać”.

Juana bawi się przed schroniskiem w Campur.

Propozycja zadań dla uczniów do wykorzystania podczas zajęć lub pracy indywidualnej:

- 1** Odszukajcie na mapie Gwatemalę - kraj, z którego pochodzi Juana. Gdzie jest położony? Czym się charakteryzuje? Z jakimi państwami sąsiaduje? Poszukajcie ciekawych informacji na temat Gwatemali i jej mieszkańców – kultury, tradycji, zwyczajów. Podzielcie się swoimi odkryciami podczas wspólnej dyskusji.
- 2** Gwatemalę dotknęły skutki huraganów. Juana i jej rodzina ucierpieli z tego powodu. W jaki sposób katastrofy naturalne, w tym np. huragany, wpływają na życie ludzi? Czy słyszeliście o innych katastrofach naturalnych (powodziach, tsunami, trzęsieniach ziemi), których skutki mogą być również tragiczne? W jaki sposób można pomóc mieszkańcom krajów dotkniętych katastrofami? Obejrzyjcie filmik o Prezentach bez Pudła: https://youtu.be/Zx-HR9G-y_0 i zobaczcie, jak pomoc niesie największa na świecie organizacja dedykowana dzieciom.
- 3** Obejrzyjcie film o sytuacji w Gwatemali: <https://youtu.be/kKDg21M8s1E>
Następnie wejdźcie na stronę Prezentów bez Pudła UNICEF: <https://unicef.pl/chce-pomoc/prezenty-bez-pudla> i zastanówcie się, jakie produkty humanitarne powinny zostać dostarczone do tego kraju? Których z tych artykułów mieszkańcy będą potrzebować najbardziej? Wcielcie się w role pracowników organizacji pomocowej i zaplanujcie, jakie działania powinny zostać podjęte, aby jak najszybciej zagwarantować dzieciom w Gwatemali odpowiednie warunki do życia i rozwoju. Odnajdźcie na stronie artykuły humanitarne, które zostały wspomniane w historii.
- 4** W wybranej przez siebie formie przygotujcie pracę (np. plastyczną), przedstawiającą wybrane przez siebie artykuły humanitarne, które zostaną подарowane potrzebującym dzieciom.

